

דף פרשת השבוע

תנועת הקיבוץ הדתי

כ"ד טבת, 31.12.10

גיליון מס' 240

שבת פרשת וארא

מאת הרב יהודה גלעד, קיבוץ לביא

מיהו הזכאי לחירות?

למרות "נאום המוטיבציה" שמקבל משה מריבונו של עולם בתחילת פרשת וארא, על פני השטח נראה כאילו לא השתנה הרבה.

כך מתארת זאת התורה:

"וידבר משה כן אל בני ישראל ולא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה" (ו', ט').

מיד לאחר מכן מופיע עוד צו, הנראה תמוה ביותר:

"וידבר ה' אל משה ואל אהרן ויצווים אל בני ישראל ואל פרעה מלך מצרים להוציא את בני ישראל מארץ מצרים..."

נשאלת השאלה- כיצד ניתן לצוות את בני ישראל להוציא את בני ישראל ממצרים??
את פרעה ניתן לצוות להוציא, את בני"י ניתן לצוות לצאת, אך איזו פעולת הוצאה (כפועל יוצא) יכולים ישראל לבצע בזמן עבודתם?

על כך משיב רב שמואל בר יצחק בירושלמי תשובה מפתיעה:

אמר ר' שמואל בר רב יצחק: "וידבר ה' אל משה.. ויצום אל בני ישראל"- על מה ציווים? על פרשת שילוח העבדים (פירוש: שלא ישתעבדו איש באחיו מבני ישראל ובזכות זה יהיו נגאלים), דאמר ר' הילא: לא נענשו בני ישראל שגלו מן הארץ אלא על פרשת שילוח העבדים (לפי שהיתה מצווה ראשונה להם במצרים ובשבילה נגאלו), הדא הוא דכתיב "מקץ שבע שנים תשלחו איש את אחיו העברי אשר ימכר לך ועבדך שש שנים ושלחתו חפשי מעמך.." (ירושלמי ראש השנה פרק ג הלכה ה)

רב שמואל מפנה אותנו לפסוקים הבאים בירמיהו:

כה אמר ה' א-לוהי ישראל אנוכי כרתי ברית את אבותיכם ביום הוצאי אותם מארץ מצרים מבית עבדים לאמר: מקץ שבע שנים תשלחו איש את אחיו... (ירמיהו ל"ד י"ג-י"ד)

מהי משמעות הדברים הללו?

נראה שהדרשן מנסה להעביר לנו מוסר השכל המקבל משנה חשיבות בימים אלו ממש:
הזכאי לחירות הוא זה היודע להעניק חירות לזולתו.

כל עוד אתם בני ישראל מחזיקים תחת ידיכם עבדים- כיצד ובזכות מה אתם מצפים לצאת לחירות? הצו אל מול בני ישראל להוציא את בני ישראל, כלומר- לשחרר את העבדים שתחת ידיהם, הוא תנאי הכרחי ליציאת בני ישראל לחירות. אשר על כן מצווה אותנו התורה שלושים ושש פעמים על מצוות אהבת הגר. "ואהבתם את הגר כי גרים הייתם בארץ מצרים"- זוהי אולי הסיבה העמוקה לעובדה שראשית האומה הישראלית היתה דווקא מתוך חוויה של עבדות, השפלה ושיעבוד. בתודעת הזכרון הקולקטיבי שלנו נחרטה באופן מובהק חוויית העבדות והשעבוד בכדי שכשנהיה אנחנו לאדונים- נדע כיצד להתייחס לאלו הכבושים תחתינו.

אחת האמירות הציבוריות שהיו שגורות בפי מו"ר הרב עמיטל ז"ל היתה שמבחנה של מדינתנו כמדינה יהודית אינו במספר בתי הכנסת הישיבות או המקוואות שבה, אלא במצב בתי החולים וביחס לגר ליתום לאלמנה ולמיעוטים החיים בקרבנו.

הרב יהודה גלעד, רב קיבוץ לביא. מראשי ישיבת השילוב של הקיבוץ הדתי במעלה גלבע.
היה חבר כנסת מטעם תנועת מימד.

אפשר לקבל את דף פרשת השבוע של הקיבוץ הדתי בדואר אלקטרוני או לראות אותו באינטרנט באתר של הקיבוץ הדתי בכתובת: www.kdati.org.il/parashat.hashavua.htm

כדי לקבל את הדף בכל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il ולרשום subscribe בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב unsubscribe בשורת הנושא.

תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: webmaster@kdati.org.il

אתר האינטרנט של תנועת הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il

הקיבוץ הדתי, דובנוב 7, ת.ד. 40015, תל אביב 64732 | טל: 03-607-2777 | פקס: 03-695-7039